

مجلس شورای اسلامی ایران

سیار . خارجی بریتانیا در نظم جهانی در حال تغییر

گزارش مجلس اعیان بریتانیا

تبرشده در ۱۸ دسامبر ۲۰۱۸

تالیف | مجلس اعیان بریتانیا

ترجمه | محمد مهدی صادقی

امد عل | عبدالله زاده

هادی | ح

عنوان و نام پدیدآور	سیاست خارجی بریتانیا در نظم جهانی در حال تغییر: گزارش مجلس اعیان بریتانیا منتشر شده در ۱۸ دسامبر ۲۰۱۸ / تالیف مجلس اعیان بریتانیا [کمیته انتخاب روابط بین الملل]؛ ترجمه محمدمهدی صادقی، امیرعلی عبداللهزاده، هادی تاجیک.
مشخصات نشر	تهران: دانشگاه جامع امام حسین (ع)، مؤسسه چاپ و انتشارات، ۱۳۹۹
مشخصات ظاهری	۱۷۸ ص.
فروست	مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه جامع امام حسین (ع)؛ ۹۰۶. سری علوم سیاسی؛ ۱۰
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۴۵۲-۹۳۷-۵
وضعیت فهرست نویسی	فیپا
یادداشت	عنوان اصلی: UK foreign policy in a shifting world order, 2018
عنوان دیگر	گزارش مجلس اعیان بریتانیا منتشر شده در ۱۸ دسامبر ۲۰۱۸
موضوع	انگلستان - روابط خارجی - قرن ۲۱م.
موضوع	Great Britain -- Foreign relations -- 21th century
موضوع	دبلوماسية - تاریخ - قرن ۲۱م.
موضوع	Diplomacy -- History -- 21th century
شناسه افزوده	صادقی، محمدمهدی، ۱۳۶۲، مترجم
شناسه افزوده	عبداللهزاده، امیرعلی، ۱۳۶۷، مترجم
شناسه افزوده	تاجیک، هادی، ۱۳۵۸، مترجم
شناسه افزوده	انگلستان. مجلس اعیان. کمیته انتخاب روابط بین الملل
شناسه افزوده	Great Britain . Parliament . House of Lords . Select Committee on International Relations
شناسه افزوده	دانشگاه جامع امام حسین (ع)، مؤسسه چاپ و انتشارات
رده بندی کنگره	DA ۴۵
رده بندی دیویی	۳۲۷/۴۱
شماره کتابشناسی ملی	۶۱۶۸۱۴۰

کلیه حقوق اعم از چاپ و تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و اقتباس برای دانشگاه جامع امام حسین (ع) محفوظ است.

● عنوان: سیاست خارجی بریتانیا در نظم جهانی در حال تغییر

● تالیف: مجلس اعیان بریتانیا

● ترجمه: محمدمهدی صادقی، امیرعلی عبداللهزاده، هادی تاجیک

● صفحه آرا: مرضیه روشن روان

● لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز چاپ سپاه

● نوبت چاپ: اول (خرداد ماه ۱۳۹۹)

● شمارگان: ۲۰۰ نسخه

● قیمت: ۴۷۰,۰۰۰ ریال

● نشانی: تهران، بزرگراه شهید بابایی، بعد از پل لشکرک، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، معاونت پژوهش و فناوری، مؤسسه

چاپ و انتشارات، تلفن: ۴۱۸۸۲۶۰ دورنگار: ۴۱۸۸۲۷۴

● مرکز پخش: تهران، میدان فردوسی، فروشگاه و نمایشگاه مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه جامع امام حسین (ع)،

تلفن: ۸۸۳۹۲۹۷

بسم الله الرحمن الرحيم
«يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا...»

حکمت را به هر کس بخواهد می‌دهد و کسی که به او حکمت داده شود، حقا خیری فراوان داده شده است ...

(سورة مبارکه بقره - آیه ۲۶۹)

انقلاب کبیر اسلامی، نمونه بی‌بدیل تاریخی از حرکت اجتماعی عظیمی است که با سرنگونی طاغوت و برپایی نظام مقدس جمهوری اسلامی، امیدهای فراوانی را در دل مستضعفان و آزادی‌خواهان جهان برای تحقق آرمان‌های بلند دولت اسلامی، جامعه اسلامی و در نهایت، تمدن بزرگ اسلامی پدید آورد. در این میان، نهادهای عامی، به‌ویژه دانشگاه‌ها، باید نقش کلیدی سوزن‌بانی و هدایت قطار پیشرفت و رشد جامعه در مسیر صحیح انقلاب را ایفا کنند.

دانشگاه جامع امام حسین (ع) به عنوان «دانشگاه سازمانی سپاه در تراز انقلاب اسلامی» با شعار «تزکیه، جهاد علمی، دانشگاه تمدن‌ساز»، در کنار مسئولیت مهم انسان‌سازی و تربیت سربازان عصر ظهور، وظیفه تولید و سرعاری، پادداری از انقلاب اسلامی را نیز برعهده دارد. در این راستا، معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه به‌منظور تکمیل چرخه مدیریت دانش بومی با سه ویژگی «اسلامی بودن»، «روزآمدی» و «کارآمدی»، با هدف دستیابی به مرجعیت علمی، افتخار و تلاش دارد تا زمینه و بستر لازم را برای استادان و پژوهشگران محترم این عرصه فراهم آورد. امید است در سایه الطاف بیکران الهی و با گسترش فعالیت‌های انتشاراتی مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه جامع امام حسین (علیه‌السلام)، این رسالت خطیر تحقق یابد.

در پایان، بر روح ملکوتی معمار و رهبر کبیر انقلاب اسلامی، حضرت امام خمینی (رضوان الله علیه) و همچنین شهدای گرانقدر انقلاب اسلامی، دفاع مقدس و مدافعان حرم درود می‌فرستیم و با آرزوی سلامتی و توفیقات هرچه بیشتر مقام معظم رهبری، امام خامنه‌ای (مد ظله العالی)، و سراسر خدمتگزاران اسلام و کشور، از استادان، فرهیختگان و اهل نقد و نظر تقاضا داریم با ارائه نظرها و پیشنهادهای خود، ما را یاری فرمایند.

و من الله التوفیق و هدیة التکلان
 معاونت پژوهش و فناوری
 دانشگاه جامع امام حسین (علیه‌السلام)

فهرست مطالب

۱.....	مقدمه مترجمان
۳.....	چکیده

فصل اول: مقدمه و وضعیت موجود/۷

۱۲.....	پنجره ۱: نام بین‌المللی قاعده محور
۱۴.....	نکاتی در مورد گزارش

فصل دوم: از هم‌سختگی و تغییر در توازن جهانی قدرت/۱۷

۱۹.....	ایالات متحده
۲۳.....	روابط بریتانیا - ایالات متحده
۲۵.....	چین
۳۲.....	روابط بریتانیا - چین
۳۵.....	روسیه
۳۸.....	روابط بریتانیا - روسیه
۴۰.....	قدرت‌های منطقه‌ای
۴۳.....	روابط بریتانیا با هندوستان و سایر قدرت‌های منطقه‌ای
۴۴.....	اروپا و سایر شرکاء همفکر

فصل سوم: ماهیت متغیر فناوری‌های جدید گسترش فناوری‌های دیجیتال/۴۷

۵۱.....	ماهیت تهدیدات دفاعی و امنیتی
۵۳.....	پنجره شماره ۲ حمله سایبری نات پتیا
۵۹.....	قدرت فزاینده شرکت‌های فناوری

- تأثیر فناوری بر موازنه قدرت ۶۱
- تأثیر فناوری بر روابط بین الملل ۶۴
- تأثیر فناوری بر هدایت دیپلماسی ۶۵
- چالش جهانی مقررات و مدیریت سایبری ۶۶

فصل چهارم: چندجانبه گرایی و نظم بین المللی قاعده محور چالش های مواجهه با

سازمان های بین المللی مستقر / ۷۳

- سازمان ملل ۸۰
- اصلاحات داخلی سازمان ملل ۸۶
- ناتو ۸۷
- پنجره ۳ - ماده پنجم، ناتو ۸۸
- پنجره ۴، تعهد هزینه کرد - دو صدی برای ناتو ۹۰
- تجارت جهانی و مؤسسات برآمده از سیستم برتون وودز ۹۳
- سازمان تجارت جهانی ۹۴
- نهاد های برتون وودز ۹۶
- سازمان های منطقه ای غیر غربی جدید و گروه بندی ها ۹۷
- نهاد های مالی جدید ۹۸
- پنجره ۵: بانک سرمایه گذاری زیر ساخت آسیا و بانک جدید توسعه ۹۹
- سازمان همکاری های شانگهای ۱۰۰
- پنجره ۶: سازمان همکاری های شانگهای ۱۰۱
- حکمرانی ۱۰۲
- توافق پیشرو و جامع ترانس - پاسیفیک (شراکت ترانس - پاسیفیک) ۱۰۴
- نقش شبکه ها ۱۰۴
- کشور های مشترک المنافع ۱۰۵
- پاسخ دهی به چالش ها و تغییرات ۱۰۷

فصل ۵: سیاست خارجی بریتانیا - ظرفیت‌های آینده/۱۱۳

- ۱۱۷..... ساختار و ایت‌هال
- ۱۱۸..... پنجره ۷: شورای امنیت ملی
- ۱۲۲..... نفوذ و تأثیر بریتانیا در سازمان‌های بین‌المللی
- ۱۲۴..... حضور بریتانیا در خارج از مرزها
- ۱۲۵..... مناصب در اروپا
- ۱۲۶..... شبکه وسیع دیپلماتیک
- ۱۲۷..... تأمین بودجه برای دیپارتمان‌های بین‌المللی بریتانیا
- ۱۲۷..... هزینه‌های دفاعی
- ۱۲۹..... تأمین بودجه وزارت خارجه و امور کشورهای مشترک‌المنافع
- ۱۳۰..... بودجه توسعه
- ۱۳۱..... وزارت خارجه و مهارت‌های تریدر ایت‌هال
- ۱۳۳..... منابع قدرت نرم بریتانیا
- ۱۳۴..... پنجره ۸: قدرت نرم
- ۱۳۸..... فناوری‌های جدید و دیپلماسی بریتانیا
- ۱۳۸..... دیپلماسی دیجیتال و مقابله با تبلیغات
- ۱۴۰..... قابلیت‌های فضای سایبری، تخصص و رهبری
- ۱۴۳..... روایت داخلی از سیاست خارجی
- ۱۴۴..... نتیجه‌گیری

خلاصه نتایج و توصیه‌ها/۱۴۵

- ۱۵۹..... پیوست‌ها
- ۱۶۱..... پیوست ۱: اعضا
- ۱۶۲..... پیوست ۲: لیست کارشناسان
- ۱۶۶..... پیوست ۳: درخواست برای همکاری

مقدمه مترجمان

«يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ» (سوره مبارکه روم آیه ۷)

دنیای روابط بین الملل؛ دنیای چالش و تناقض است و کشوری که بتواند در این فضای ناهموار، بهترین تصمیمات را اتخاذ و پیگیری نماید قطعاً بیشترین بهره را از تحولات پیش رو خواهد برد. یکی از اصلی ترین چالش ها برای دستگاه سیاست خارجی یک کشور، نحوه مواجهه با تغییرات جهان و عوض شدن معادلات و مؤلفه های قدرت است. کشور انگلستان به جهت پیشینه استعماری خود، با وجود از دست دادن قدرت سابق و فرو گزینی شدیدی در سیاست گذاری ها اتخاذ می نماید. این کشور به سبب دارا بودن کارشناسان فراوان در حوزه سیاست خارجی، تمایل دارد کنشگری در فضای بین الملل و در مواردی مداخله گری را ادامه دهد انگلستان همواره در امر رصد و منطبق سازی خود با تغییرات جهانی پیشگام بوده است. انگلیسی ها برای حفظ جایگاه خود در هرم قدرت جهانی، با دقت تحولات سال های اخیر را مدنظر قرار داده و با توجه به محدها و مقدرات خود، در صدد هستند یک مسیر ایمن برای سیاست های منطقه ای و جهانی خود ترسیم نمایند.

انگلستان با ایده «بریتانیای جهانی» در دوران پسابریگزیت طرح جدیدی برای مسیر سیاست خارجه پر دامنه و فزون خواهانه خود را پیگیری می نماید. در این گزارش، اصلی ترین تحولات و تغییرات جهانی مورد بحث قرار گرفته است. از این رو می توان گفت مطالعه دقیق این کتاب برای آشنایی با تغییرات جهان و تحولات عمده دنیا، بسیار مفید و راه گشا خواهد برد. البته این مختصراً اشاره نماییم برخی از وجوه تغییرات جهانی و مؤلفه های «پیچ تاریخی» جهانی؛ مانند پدیده بیداری اسلامی، قدرت یابی جریانات عدالت خواه و ضدسلطه در فضای بین الملل و... مورد کوچک انگاری قرار گرفته است و سطح و میزان اثرگذاری فعلی و چشم انداز نقش آفرینی آتی آنها دست کم گرفته شده است.

متن حاضر ترجمه گزارش کمیته منتخب روابط بین الملل مجلس اعیان بریتانیا است. هدف از این گزارش، رصد و کنار هم گذاری تحولات قابل توجه جهانی است. نقطه قوت این گزارش آن است که از جمع بندی، و دسته بندی نظرات مهم ترین کارشناسان این کشور حاصل شده است. با

توجه به آنکه بخش عمده‌ای از منابع این گزارش، حاصل مصاحبه‌های شفاهی با مقامات و کارشناسان بوده است؛ جدیدترین تحلیل‌های آنها در این گزارش منعکس شده است. می‌توان گفت از حیث کلیت نقشه ترسیم شده، این گزارش ارزش راهبردی ویژه‌ای دارد. هم چنین؛ برخی از جزئیات مطرح شده در موضوعات مختلف، قابل توجه است.

خوانندگان این کتاب با متنی روبرو هستند که بدون توجه به نظریه پردازی‌ها و صرف نظر از مشغول شدن به تئوری‌ها، مطالب مهمی در حوزه روابط بین‌الملل بیان شده است. نظریه‌زدگی؛ آفت سنت روابط بین‌الملل آکادمیک است که مجموعاً رویکردی کم حاصل و در مواردی بی‌حاصل است. اما در این گزارش؛ اصلی‌ترین دغدغه‌ها، موانع، فرصت‌ها و دیدگاه‌های سیاست خارجی انگلستان در فضایی کاملاً واقعی و بدون قید و بندهای دست و پاگیر مطرح شده است. از این جهت به صورت شفافانه پیشنهاد می‌نمایم صاحب نظران دانشگاهی کشورمان با فضای تصمیم‌سازی «خارجی» آنها - که نمونه انگلیسی آن در این متن ارائه شده است - آشنا شوند و قدری به دنیای روابط بین‌الملل راقی و عملی - و نه روابط بین‌الملل به مثابه یک گفتمان شکیل و تزئینی دانشگاهی - گام نهند.

این گزارش مکمل گزارش قبلی در «نیویورک» منتخب روابط بین‌الملل مجلس اعیان انگلستان در مورد منطقه خاورمیانه (غرب آسیا) است. «اسفند ۹۷» با ترجمه نویسندگان سطور حاضر و توسط انتشارات دانشگاه امام حسین (ع) چاپ و منتشر گردید و به خوانندگان این کتاب پیشنهاد می‌شود گزارش ویژه مجلس اعیان انگلستان در مورد منطقه غرب آسیا را نیز مطالعه نمایند.

در پایان باید گفت؛ در عین اذعان به قدرتمند بودن حکومت انگلستان در سیاست خارجی اما تمام این زیرکی‌ها و حسابگری‌ها صرفاً در دایره تنگ مادیات و عمدتاً منافع فتنه و جیگانه قدرت، قرار دارد. حتی می‌توان گفت این کشور قدرت نرم را نیز با منافع مادی می‌نگرد. پس به سعادت بشری و حیات ابدی انسان‌ها، غافل است. کلام خداوند تعالی را که در ابتدا ذکر گردید را مرور کنیم:

«آنها فقط ظاهری از زندگی دنیا را می‌دانند، و از آخرت (و پایان کار) غافلند» (سوره مبارکه روم آیه ۷)

از همه کارشناسان و دوستانی که با صبر و حوصله و دقت نظر، وقت خود را برای بازخوانی و ویرایش کتاب صرف کرده‌اند؛ صمیمانه متشکریم. از جمله آن افراد آقایان میرزامحسن دهقانی فیروزآبادی، هادی گلزار شهری و امیر محمد رحیمی بودند که بدین وسیله مراتب تشکر و امتنان خود را نسبت به آنها ابراز می‌داریم.